

A ARTE MOZÁRABE

CONTEXTO HISTÓRICO-ARTÍSTICO

Os árabes espandíronse con rapidez pola Península desde o ano 711. Os grupos que querían seguir sendo **cristiáns en territorio musulmán**, podían facelo, pagando tributos. **Son estes cristiáns, os que se denominan mozárabes.** Moitos permaneceron en Al-Ándalus e outros decidiron emigrar (desde IX) e ocupar as terras que os cristiáns ían recuperando polo norte. **Isto explica que se chame tamén a arte de repoboación.** No século X Galicia, baixo a autoridade da monarquía astúr-leonesa, foi un lugar alonxado do dominio musulmán pero ao que **tamén chegaron os mozárabes.** O trazo máis significativo é que estamos ante unha **arte cristiá que se alimenta de formas e técnicas musulmás.** **A arte mozárabe recibe unha dobre influencia: a visigoda e a musulmá.**

A arquitectura é a principal manifestación artística. Entre os elementos característicos podíamos sinalar os seguintes:

- ✓ **Construcións:** igrexas, sen fachada principal
- ✓ **Plantas:** basilicais e de cruz pero cun número variado de naves (1, 3) **con ábsidas de ferradura no interior e rectangulares no exterior**
- ✓ Uso de **elementos construtivos** como :
 - **Arco de ferradura califal, máis pechado que o visigodo e enmarcado por unha moldura chamada alfíz**
 - Emprego de **bóvedas variadas:** de crucería tipo califal, gallonada, de canón, de aresta ...
 - Uso dos **modillóns de rolo nos tellados con aleiros moi saíntes**

Entre os monumentos máis importantes destacan **San Miguel de Celanova en Ourense, San Cebrián del Mazote en Valladolid e San Miguel de La Escalada en León, San Baudilio de Berlanga en Soria...**

COMENTARIO DA OBRA

OBRA: *Capela de San Miguel de Celanova, Ourense*

AUTOR: *descoñecido*

CRONOLOXÍA: *mediados do século X (940-942)*

ESTILO: *arquitectura mozárabe en na Península
(prerrománica)*

UBICACIÓN: *xardín mosteiro de Celanova*

Nesta obra **atopamos todas as características da arte mozárabe**. Trátase do exterior de San Miguel de Celanova en Ourense:

- **Construción relixiosa:** *quizáis un oratorio privado ou unha hospedería para peregrinos na memoria de Froila, irmán de San Rosendo.*
- É o que queda da construción orixinal do **conxunto monástico** fundado por San Rosendo.
- Está **construída no recinto do mosteiro beneditino de Celanova**.

Material

Está construído en **pedra, granito, cun aparello de gran calidade, disposto a soga e tizón e sen morteiro nas xuntas, a óso**.

Exterior

Podemos sinalar as súas **pequenas dimensións** (escala humana) e a súa **coidada aparencia externa**. Estamos a falar dun edificio de **8 x 3,85 e 6 metros de altura na parte máis elevada**. Podemos distinguir **tres bloques ou corpos**:

- **Entrada:** *cadrada e tellado a dúas augas. Sobre lintel a inscrición fai alusión a Froila.*
- **Corpo central a un nivel máis elevado, cadrado.** Ten **tellado a catro augas** e un gran aleiro con modillóns. Ten **contrafortes** e **catro ventás**, estreitas e en arco de ferradura
- **A cabeceira** ten **externamente forma cadrada e un tellado a dúas augas** sobre **aleiro denticulado** e conta cunha **pequena ventá**.

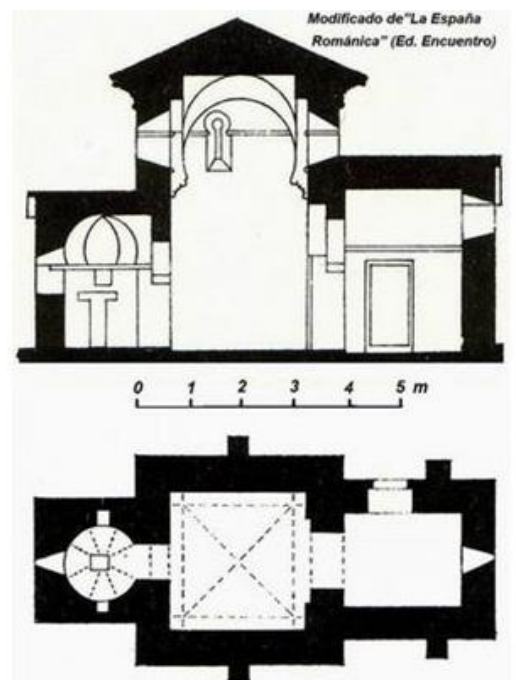
Hai *unha única porta, no lado sur*. Externamente **destaca o escalonamento en alturas e predominio do corpo central, propio da arte mozárabe**.

Planta-interior

Estes tres corpos comentados antes vense en planta. Teñen diferentes de anchura e altura, pero son harmónicos. Cada espazo é diferente e todos son abovedados.

- **Entrada**: pequenísima, **coverta con bóveda de medio canón**
- **Centro**: a *cámara principal*, cadrada, **coverta con bóveda de aresta** de ladrillo.
- **Cabeceira**: coverta con **bóveda gallowada**. É o *espazo máis importante, orientado cara á luz*. Ten *planta de ferradura e é rectangular externamente*. **Parece máis un mihrab que unha ábside cristiá**.

Estes tres espazos internos están intercomunicados con arcos deferradura

Decoración

Ten unha rica decoración que o vinculan co mundo califal musulmán: o aleiro voladizo apoiado en modillóns de rolo de pedra con oito e ata dez lóbulos decorados con rodas de radio curvas e rosetas de seis pétalos. O pavimento é de mosaico con decoración vexetal seguindo modelos musulmáns.

Conclusión

San Miguel, aínda que de pequeno tamaño, é unha obra refinada, elegante, excepcional, na que sorprende a riqueza estética de influencia árabe de todo o edificio e que se ve nos arcos con alfiz, nos modillóns e nas ventás.

Estamos ante unha excelente mostra da arquitectura mozárabe. Unha pequena obra que impresiona pola súa calidade construtiva excepcional:

- ✓ Pola sillería.
- ✓ Coidadas proporcións.
- ✓ Cubertas abovedadas.
- ✓ A decoración... probablemente feita por un mestre vido do sur e coñecedor da arte islámica.